

Original article

İlkokul Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Algılarının Metaforik İfade Yoluyla İncelenmesi

Examining Primary School Students' Perceptions of Distance Education through Metaphorical Expression

Seray Doğru Oral *

Hatay Science and Art Center, Hatay, Türkiye

Özet

Bu çalışmanın amacı ilkokul öğrencilerinin metaforik ifadelerin gücünden yararlanarak uzaktan eğitim hakkındaki algıları hakkında betimleyici bilgiler edinmektir. Araştırmanın çalışma grubunu eğitimlerini Hatay ilindeki bir bilim ve sanat merkezinde sürdüren 46 ilkokul öğrencisi oluşturmaktadır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak Covid-19 pandemisi sebebiyle yaklaşık 1.5 yıl boyunca eğitimlerinin büyük bir bölümünü uzaktan alan ilkokul öğrencilerinin "uzaktan eğitim" kavramına ilişkin sahip oldukları metaforları ortaya çıkarmak amacıyla Google Form aracılığıyla çevrimiçi bir form hazırlanmıştır. Toplanan veriler araştırmacı tarafından içerik analiz yoluyla çözümlenmiş, uzaktan eğitimin metaforik ifadeleri kategorisi ile uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönleri kategorilerinde ortaya çıkan temaların yorumlanmasında nitel analizlerin yanı sıra toplanan verilerin raporlanmasında frekans ve yüzdelerin kullanıldığı nicel betimsel analizlerden yararlanılmıştır. Araştırma sonuçları incelendiğinde öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin metaforik ifadelerinin etkileşim eksikliği ve tek yönlülük olarak temalaştırılan cam kafes, çorak toprak, tv, uzaktan kumanda gibi olumsuz ifadeler içerdiği görülmüştür. Araştırmada ortaya çıkan başka bir sonuca göre ilkokul öğrencilerinin uzaktan eğitimin olumlu yanlarına ilişkin görüşleri incelendiğinde öğrenmenin devam etmesi ve teknoloji kullanma becerilerinin gelişimi temaları ortaya çıkmıştır. İlkokul öğrencilerinin uzaktan eğitimin olumsuz yönlerine ilişkin görüşleri incelendiğinde ise öğrencilerin en çok sosyalleşme eksikliği yaşadıkları ve uzaktan eğitim sistemine yönelik teknik aksaklıkları dile getirdikleri görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Metaforik ifade, Uzaktan eğitim, İlkokul öğrencileri.

Abstract

The aim of this study is to obtain descriptive information about primary school students' perceptions about distance education by using the power of metaphorical expressions. The study group of the research consists of 46 primary school students who continue their education at a science and art center in Hatay province. In this research, phenomenology pattern, one of the qualitative research methods, was used. As a data collection tool, an online form was prepared via Google Form to reveal the metaphors of primary school students, who received most of their education remotely for approximately 1.5 years due to the Covid-19 pandemic, regarding the concept of "distance education". The collected data were analyzed by the researcher through content analysis, and qualitative analyzes were used to interpret the themes that emerged in the metaphorical expressions of distance education category and the positive and negative aspects of distance education categories, as well as quantitative descriptive analyzes using frequencies and percentages in reporting the collected data. When the research results were examined, it was seen that the

* Corresponding author:

Seray Doğru Oral, Hatay Science and Art Center, Hatay, Türkiye.
Email: seraydogru@gmail.com

students' metaphorical expressions regarding distance education included negative expressions such as glass cage, barren land, TV, remote control, which were thematized as lack of interaction and one-sidedness. Another result of the research is that when primary school students' opinions on the positive aspects of distance education were examined, the themes of continuing learning and developing technology use skills emerged. When the opinions of primary school students on the negative aspects of distance education were examined, it was seen that the students mostly experienced a lack of socialization and expressed technical problems with the distance education system.

Keywords: Metaphorical expression, Distance education, Primary school students.

Received: 27 March 2024 * **Accepted:** 20 June 2024 * **DOI:** <https://doi.org/10.29329/jeps.2024.1052.4>

GİRİŞ

İnsanlar, bir fikri, isteği, beklentiyi, grş aıklarken, onu karşısındaki kişi ya da kişilerin anlayabileceği bir yapıya dnştrmelidirler. Günlük yaşamımızda düşüncelerimizi daha etkili olarak karşıdakine anlatma gereksiniminden ötürü kelimeleri gerçek manaları dışında farklı benzerlikler kurarak açıklamaya çalışırız (Korkmaz ve nsal, 2016). Bu tarz benzerliklerle oluşturulan bağlantılar söylediğimizi daha etkili bir biçimde ifade etme fırsatıyla beraber uzun cümleler ve konuşmalarla açıklanabilen durumları çoğu zaman birkaç kelimeyle daha anlamlı şekilde ifade edilebilir. Kelimeler ve kelimelerin anlamı arasındaki benzerlikten hareketle bir duygu ve düşünceyi farklı bir sözcükle ifade etmeye metafor denilmektedir. Metaforlar, söylenmek istenileni daha az sözcükle ve daha etkili bir şekilde ifade etmeyi kolaylaştırmaktadır. Metaforik ifadeler ile öğrenciler, yeni bilgileri, zihinlerinde var olan şemaya yapıştırarak eski bilgilerine bağlamaktadır. Metaforik ifadeler bu şekilde, öğrencinin geçmiş öğrenmeleri ve kişisel deneyimleri ile yeni öğrenilen kavramlar arasında güçlü bağlantılar kurarak ve canlı imajlar oluşturarak öğrenme sürecinin kalitesini daha da artırmaktadır (Arslan ve Bayrakçı, 2006).

Uzaktan eğitim genel bir tanımlamayla, eğitmenler ve öğrencilerin farklı zaman ve meknlarda da olabilecek şekilde, derslerin işlenmesi ve öğrenmenin kolaylaştırılması için bilgi teknolojilerini aktif bir şekilde kullanmalarına dayalı olarak genellikle evrimii işlenen bir ğretim yöntemi olarak tanımlanmaktadır (Valentine, 2002). Uzaktan eğitimin uygulanmasında farklı yöntemler vardır. Bunlar senkronik (eř zamanlı) ve asenkronik (eř zamansız) şeklinde ifade edilmektedir. Eř zamanlı eğitimde öğrenciler ve öğretmenler önceden belirlenmiş bir zamanda (genellikle evrimii) buluşurlar ve dersleri canlı olarak işlerler (Fidalgo ve diğerleri, 2020). Bu yöntemde sınıf içi etkileşim ve tartışma, anlık olarak soru sorma, geri bildirim ve anlaşılmayan kısımların ifade edilmesi gibi öğreten ve öğrenenler açısından daha aktif bir ortam oluşturulmaya ve yüz yüze eğitime yakın bir ortam sağlanmaya çalışılır. Eř zamansız eğitimde ise ğretmen ve öğrencilerin çeşitli sebeplerden dolayı eř zamanlı

çalışamamalarından dolayı çeşitli sunum, video, ses kaydı gibi ders içerikleriyle eğitime devam etmeleri söz konusudur (Watts, 2016).

Türkiye’de uzaktan eğitim uygulamaları genel olarak açıköğretim uygulamalarında kullanılan bir öğrenme yöntemi iken Aralık 2019’da Çin’in Wuhan kentinde ortaya çıkan Covid-19 virüsünün küresel bir salgın haline gelmesiyle beraber kesintiye uğrayan ilkokuldan üniversiteye bütün eğitim kademeleri için önemli bir sürdürülebilir araç olmuştur. Hızla yayılan ve global bağlamda çeşitli krizlere sebebiyet veren Koronavirüs “COVID19” pandemisi sebebiyle, 17 Nisan 2020 tarihi itibariyle dünya genelindeki 191 ülkede okulların kapatıldığı ve 1.724.657.870 öğrencinin bu süreçten etkilendiği belirtilmiştir (UNESCO, 2020a). 23 Mart 2020 tarihinden itibaren ülkemizde eşzamanlı ve eşzamansız olmak üzere uzaktan eğitimin farklı platformları kullanılmıştır. Eşzamanlı uygulama olarak EBA canlı ders, eşzamansız olarak ise TRT EBA kanalı üzerinden ders sunumları yapılmıştır (MEB, 2020). Uzaktan eğitim covid 19 pandemisi yüzünden bir zorunluluk haline gelse de bundan sonraki yeni eğitim düzenini de etkilemesi beklenmektedir. Önceleri sadece açıköğretim ve yükseköğretimin bazı alanlarında kullanılan uzaktan eğitim, eğitimin en düşük kademesi olan ilkokul düzeyinde bile kullanılmıştır. İlkokul öğrencilerinin uzaktan eğitim almak zorunda kalması ile beraber, öğrencilerin uzaktan eğitime karşı oluşturdukları algılar merak edilmektedir.

İlgili alanyazın incelendiğinde uzaktan eğitim alan öğrenciler, öğretmen adayları ve öğretim üyelerinin uzaktan eğitime yönelik metaforik algılarını anlamaya yönelik çalışmalar olduğu (Hannay ve Newvine, 2006; Tao ve Yeh, 2008; Güven, 2015; Taş vd, 2016; Şahin-İzmirli ve Mısırlı, 2018) ancak uzaktan eğitim döneminde ilkokul öğrencilerini kapsayan sadece bir araştırma yapıldığı (Bozkurt, 2020) görülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı ilkokul öğrencilerinin metaforik ifadelerin gücünden yararlanarak uzaktan eğitim hakkındaki algıları hakkında betimleyici bilgiler edinmektir. Metaforik ifadeler bir az kelimeyle çok şey anlatabilme becerisini desteklemektedir. Dolayısıyla bir öğrencinin metaforik ifadeler kullanması geçmiş deneyimlerin, öğrenmelerin, yaşantıların anlama ve yazma becerileri üzerinde ne kadar etkili olduğunu anlamak için de önemli bir araçtır. Neredeyse bir buçuk yıl uzaktan eğitim deneyimi olan öğrencilerin zihninde bu kavrama dair imajları metaforlar aracılığıyla yansıtarak dolaylı anlatım ve mecazdan daha derin ifadeler ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Buna ek olarak öğrencilerin uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönleri hakkındaki görüşleri ortaya çıkarılarak bu alanda yapılacak çalışmalara destek olmak amaçlanmaktadır

Öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik algılarını belirlemek amacıyla yapılan metafor çalışmalarının çoğunlukla üniversite öğrencilerinin yani öğretmen adaylarının bakış açısıyla sınırlı olduğu görülmektedir. Covid-19 pandemisi sebebiyle yaklaşık bir yıldır eğitim faaliyetlerinin büyük bir kısmını uzaktan eğitimle geçiren ilkokul öğrencilerine yönelik metafor yoluyla yapılan çalışmaların sayısı çok azdır. Yapılan bu çalışma ile ilkokul öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik bakış açısı ve algılarının metaforik ifadelerle belirlenmesinin alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda

oluşturulmuş araştırma sorusu řu şekildedir: İlkokul oğrencilerin uzaktan eğitime yonelik algıları nasıldır? Bu doğrultuda oluşturulan alt araştırma soruları aşağıdaki gibidir.

1. İlkokul oğrencileri için uzaktan eğitim metaforik olarak ne ifade etmektedir?
2. İlkokul oğrencileri için uzaktan eğitimin olumlu yonleri nelerdir?
3. İlkokul oğrencileri için uzaktan eğitimin olumsuz yonleri nelerdir?

Bu bağlamda çalışmanın amacı ilkokul oğrencilerinin Covid-19 pandemisiyle beraber eğitimin devamlılığını sağlamak adına işe koşulan acil uzaktan eğitim kapsamındaki deneyimlerini metaforik ifadelerle incelemek ve sure hakkındaki goruşlerini incelemektir.

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu araştırmada nitel araştırma yonemlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Olgubilim deseni, bireyin belli bir olguyu deneyimlemesi sonucu oluşturduğu anlamlara odaklanmaktadır (Creswell, 2021; Tekindal, 2021). En yalın ifadeyle ise olgubilim, bireyin anlık deneyimlerinin tanımıdır (Edmonds ve Kennedy, 2017). Fenomenoloji olarak da adlandırılan olgubilim deseni bilginin başlangıç noktasının, bireyin yaşam deneyiminden kaynaklanan bilinçli algıları ve duyumları gibi benliğin olgularla ilgili deneyiminin olduğu felsefi anlayıştan doğmuştur (Ceylan-apar ve Ceylan, 2022). Bu araştırmada da uzaktan eğitim olgusunu deneyimleyen belirli bir grup olan ilkokul oğrencilerinin uzaktan eğitim kavramına karşı sergiledikleri “doğal tutum” metaforik ifade yoluyla incelenmeye çalışılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın alışma grubunu eğitimlerini buldukları ildeki bilim ve sanat merkezinde surdren ilkokul oğrencileri oluşturmaktadır. Veri toplama aracı ile toplam 55 oğrenciden veri toplanmıştır. Veri toplama aracını belirtilen şekilde doldurmayan veya eksik dolduran 10 oğrencinin yanıtları çalışmaya dahil edilmemiştir. Çalışma grubunun belirlenmesinde kolay ulaşılabilir örneklem grubundan yararlanılmıştır. Kolay ulaşılabilir örneklemde araştırmacı, hali hazırda var olan öğeler içerisinden yeteri sayıda öğeyi örneklem olarak belirler. Bu yüzden bu örnekleme şans eseri, tesadüfi, kazara örneklem olarak da ifade edilmektedir (Singleton ve Straits, 2005).

Verilerin Toplanması

Bu araştırmada Covid-19 pandemisi sebebiyle yaklaşık bir yıldır eğitimlerinin büyük bir bölümünü uzaktan alan ilkokul oğrencilerinin “uzaktan eğitim” kavramına ilişkin sahip oldukları metaforları ortaya çıkarmak amacıyla Google Form aracılığıyla evrimii bir veri toplama aracı hazırlanmıştır. Öğrencilerden “Uzaktan Eğitim gibidir. Çünkü” cmlisini doldurmaları istenmiştir. Metaforik ifadelerle veri toplama suresinde “gibi” kavramı genellikle

“metaforun konusu” ile “metaforun kaynağı” arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için kullanılırken; “ünkü” kavramı ise katılımcıların belirttiği metaforlar için bir “gerekçe” veya “mantıksal dayanak” sunmaktadır (Saban, 2009).

Verilerin Analizi

Toplanan veriler araştırmacı tarafından içerik analiz yoluyla özömlenmiş, uzaktan eğitimin metaforik ifadeleri kategorisi ile uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönleri kategorilerinde ortaya çıkan temaların yorumlanmasında nitel analizlerin yanı sıra toplanan verilerin raporlanmasında frekans ve yüzdelerin kullanıldığı nicel betimsel analizlerden yararlanılmıştır. Bu bağlamda ortaya çıkan metaforlar kodlanmış, kategorilere ayrılmış ve “Uzaktan eğitim ... gibidir, çünkü” ifadesinde çünkü kısımdaki dayanak dikkate alınarak temalar belirlenmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik alışmaları

Araştırmacı tarafından belirlenen kodlar ile alanında uzman başka bir araştırmacı tarafından belirlenen kodlar arasındaki uyum yüzdesi belirlenerek kodlama güvenirliği hesaplanmıştır. Araştırmacı ve uzman aynı veriler üzerinde belirledikleri 40 kodun 34’ünde görüş birliği, 6 kodda ise görüş ayrılığı yaşamışlardır. Kodlayıcılar arasındaki tutarlılık verilerin güvenirliğinin bir göstergesi olduğundan dolayı (Baltacı, 2017), görüş birliği ve ayrılığına ilişkin değerler Miles ve Huberman’ın (1994) aşağındaki güvenirlik analizi formölünde kullanılmıştır. $Güvenirlik = \frac{Görüş\ birliği\ sayısı}{(Görüş\ birliği + Görüş\ ayrılığı)}$, $Güvenirlik = \frac{34}{34+6}$ $Güvenirlik = .85$ olarak hesaplanmıştır. Kodlamalara yönelik iç tutarlılığı gösteren bu değerin en az .80 olması gerekmektedir (Miles ve Huberman, 1994). Buna göre görüşme verilerinin yeterli düzeyde güvenilir olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

BULGULAR

Birinci Alt Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

İlkokul öğrencileri için uzaktan eğitim metaforik olarak ne ifade etmektedir? sorusuna verilen yanıtlar analiz edildiğinde ortaya çıkan tema, frekans, yüzde ve ilgili metaforlar tablo 1 ‘de verilmiştir.

Tablo 1. İlkokul öğrencileri için uzaktan eğitim metaforik olarak ne ifade etmektedir? sorusuna verilen yanıtlara ilişkin betimsel analiz

Tema	F	%	Metaforlar
Tek yönlülük	13	28,8	Tv(n=6), telefon uygulamaları(n=3), akıllı tahta, robot(n=2), uzaktan kumanda
Etkileşim eksikliği	10	22,2	Cam kafes, uzak gezegen, dinazor, koala, fotoğraf, gözlük(n=2), dikdörtgen ekran, boş ekran
Eğitime erişebilirlik	10	22,2	Okul, internet okulu, insan topluluğu, sınıf, şahin, fil, toplantı alanı, teknolojik sınıf(n=2)
Verimsizlik	4	8,8	Çorak toprak, tencere, papağan, bilgisayar virüsü
Kısıtlanma	4	8,8	Hapishane (n=3), ev hapsi
Belirsizlik	3	6,6	Solucan, hayalet, mevsimler
Fiziksel sorun	1	2,2	Gözü bozan nesne
Düzen değişikliği	1	2,2	Taşınma
Toplam	46	100	

Tablo 1’de görüldüğu gibi ilkokul öğrencilerinin uzaktan eğitimle ilgili metaforik ifadeleri temalar haline getirilmiş 46 metafordan 36’inin olumsuz olduğu görülmüştür. Ortaya çıkan 8 temadan 7 sinin olumsuz metaforik ifade içerdiği görülmüştür. Tek yönlülük (f=13), etkileşim eksikliği (f=10), ve eğitim erişilebilirlik (f=10) temalarının en sık frekansa sahip olduğu gözlenmiştir. Metaforlar kendi içinde incelendiğinde ise en sık tekrarlanan metaforların televizyon (n=6), telefon uygulamaları(n=3), teknolojik sınıf(n=2), hapishane(n=3) olduğu görülmüştür. Öğrencilerin her temadan seçilen metaforik ifadelerinden alıntılar aşağıdaki gibidir.

“Televizyona benzetiyorum. Arkadaşlarımı, öğretmenlerimi görebiliyorum, konuşabiliyorum ama birlikte oyun oynayamıyoruz. Sohbet edemiyoruz. Ders saatleri çok kısa.” (Ö3)

“Cam bir kafese benzetiyorum. Çünkü çok sevdiğim öğretmen ve arkadaşlarımı görebiliyorum çok yakın gibiyim ama dokunamıyorum.” (Ö8)

“Uzaktaki bir gezegene benzetiyorum görüyorum ama gidemiyorum.” (Ö24)

“Uzaktan eğitim bir hayalete benzetirdim. Çünkü hep yüz yüze eğitime alışmıştık.” (Ö15)

“Benim benzeteceğim şey internet okulu olurdu. Çünkü yine okula gidiyomuş gibi oluyoruz ama interneti kullanıyoruz.” (Ö37)

“Uzaktan eğitim benim için çöldeki vaha gibidir. Bunca sıkıntının içinde bir imkândır.” (Ö23)

“Tencereye benzetiyorum. Uzaktan eğitim kapağı açık kalmış tencere de geç pişen yemek gibi, yüzyüze eğitim ise kapağı kapalı tencere de daha kolay pişen yemek gibi.” (Ö31)

“Hapishane. Çünkü orada özgür olamıyoruz ve canlı derste de pek özgür olamıyoruz.” (Ö45)

“Mevsimplere benzetiyorum. Çünkü mevsimler gibi sürekli değişiyor. Yani bir gün sıkıntısız

girebiliyorum bazen az sıkıntılı girmeye çalışıyorum bazen de çok sıkıntılı giremiyorum.”
(Ö19)

“Başka bir şehire taşınmaya benzettim, başka bir şehire taşındığımız için okula gidemedik ama eğitimimize aynı okulda internetten bağlanabildik.” (Ö40)

İkinci Alt Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

İlkokul öğrencilerinin uzaktan eğitimin olumlu yönleri nelerdir? sorusuna verilen yanıtlar analiz edildiğinde ortaya çıkan kategori, tema, frekans ve yüzdeler tablo 2 ‘de verilmiştir.

Tablo 2. İlkokul öğrencileri için uzaktan eğitimin olumlu yönleri nelerdir? sorusuna verilen yanıtlarla ilgili betimsel analiz

Kategori	Tema	F	%
Eğitim ortamının devamlılığı	Öğrenmenin devam etmesi	12	55,8
	Sınıf arkadaşlarıyla görüşme	4	
	Öğretmenle görüşme	4	
	Sınıf yönetiminin kolaylaşması	3	
	Okulun değerini anlama	1	
Bireysel gelişim fırsatları	Teknolojiyi kullanma becerisi	8	27,9
	Araştırma yapma	3	
	Kitap okuma	1	
Aile ile ilişkiler	Aile bireyleriyle vakit geçirme	3	9,3
	Ailenin öğrenme desteği	1	
Sağlığı koruma	Virüs bulaştırmama	2	6,9
	Hastalık kapmama	1	
Toplam		43	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi ilkokul öğrencilerinin uzaktan eğitimin olumlu yönlerine ilişkin görüşleri incelendiğinde ortaya çıkan kategorilerin “Eğitim ortamının devamlılığı”, “Bireysel gelişim fırsatları”, “Aile ile ilişkiler”, “Sağlığı koruma” olduğu belirlenmiştir. Buna göre en fazla frekansa sahip kategoriler “Eğitim ortamının devamlılığı” (f=24) ve “bireysel gelişim fırsatları” (f=12) olmuştur. En sık frekansa sahip temalar ise “öğrenmenin devam etmesi” (f=12), ve “teknolojiyi kullanma becerisi” (f=8) olmuştur. Öğrenciler bu süreçte yapılan uzaktan eğitimin en büyük avantajının öğrenmenin devam etmesi olduğunu söyleyerek derslerinden geri kalmamasının onlar için oldukça faydalı olduğunu belirtmişlerdir Öğrencilerin uzaktan eğitimin olumlu yönlerine ilişkin görüşlerinden alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Tablet gibi teknoloji araçlarla olumlu birkaç yönde kullanmayı öğrendim.” (Ö7)

“En azından virüsün olduğu bu günlerde eğitimi evden de olsa devam ettirmeye çalıştık.”
(Ö21)

“Yeni Őeyler keŐfederiz. Ders alıŐabiliriz” (Ö13)

“Öğrenmek, ailem ile oynamak.” (Ö32)

“Okula gidemediğimiz sũrete öğretmenlerimizle ve arkadaŐlarımızla eğitime ve iletiŐime devam ettik.” (Ö42)

“Öğretmenimizi uzak olsa bile görebiliyorum ve derslerimden geri kalmıyorum yeni konular öğreniyorum.” (Ö28)

“Hastalıklara yakalanmamamız.” (Ö25)

“En azından arkadaŐlarımızın öğretmenimiz sesini duyduk inŐallah korona (covid-19) biter biz de okulumuza kavuŐuruz.” (Ö16)

“Okulumuzun, arkadaŐlarımızın ve öğretmenlerimizin değerini daha çok anladık.” (Ö1)

Üçüncü Alt Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

İlkokul öğrencilerinin uzaktan eğitimin olumsuz yönleri nelerdir? sorusuna verilen yanıtlar analiz edildiğinde ortaya çıkan kategori, tema, frekans ve yüzdeler tablo 3 ‘de verilmiştir.

Tablo 3. İlkokul öğrencileri için uzaktan eğitimin olumlu yönleri nelerdir? sorusuna verilen yanıtlarla ilgili betimsel analiz

Kategori	Tema	f	%
Sosyal problemler	Arkadaşlarıyla oyun oynayamamak	10	30,6
	Öğretmeni görememek	6	
	Kendini rahat ifade edememe	2	
	Eğitim fırsatlarına eriŐememe	1	
Sistemsel aksaklıklar	Bağlantı problemleri	8	20,9
	Ekranı karalama	2	
	Kamerayı kapatma	1	
	KiŐisel güvenlik	1	
	Sũre kısıtlaması	1	
Fizyolojik problemler	Göz ağrısı	6	17,7
	BaŐ ağrısı	2	
	Yorgunluk	1	
	Boyun ağrısı	1	
	Kilo alma	1	
Psikolojik olumsuzluklar	Ekran bağımlılığı	6	17,7
	Dikkat dağınıklılığı	3	
	Motivasyon eksikliliği	2	
Eğitim-öğretim problemleri	Derslerin bölünmesi	5	12,9
	Derslerin verimsiz geçmesi	2	
	Öğrenilenlerin unutulması	1	
Toplam		62	100

Tablo 3 incelendiğinde ilkokul öğrencilerinin uzaktan eğitimin olumsuz yönlerine ilişkin görüşleri incelendiğinde ortaya çıkan kategorilerin “Sosyal ilişkiler”, “Sistemsel aksaklıklar” “Fizyolojik problemler”, “Psikolojik olumsuzluklar”, “Eğitim-öğretim problemleri” olduğu görölmektedir. Kategorilerde en çok frekansa sahip temaların ise “Arkadaşlarıyla oyun oynayamamak (f=10)”, “Bağlantı problemleri (f=8)”, “Göz ağrısı (f=6)”, “Ekran bağımlılığı (6)” ve “Derslerin bölünmesi (f=5)” olarak ortaya çıktığı görölmüştür. Öğrenci ifadelerinde alıntılar aşığıdaki gibidir.

“Arkadaşlarımla artık oyunlar oynayamıyoruz. Teneffüsler bizi motive ediyordu, artık yok. Öğretmenimle yüzyüze konuştüğümüz gibi konuşamıyoruz çünkü Online eğitimde süre kısıtlaması var, internet sıkıntıları meydana geliyor, dersler bölünüyor.” (Ö6)

“Ekran karalanıyor, görüntülerle oynanıyor, sürekli ekrana bakıldığı için gözlerde sorun çıkabiliyor.” (Ö18)

“Derslere telefonla katılıyorum. Fazla maruz kalıyoruz . Bazen telefona bakmaktan basım ağrıyor. Gözlerim yorulur. Arkadaşlarım habire derse müdahale ediyor ders işlemek zorlaşıyor.” (Ö29)

“Sınıftaki kadar konsantr olamadım. Sebebi ise dersteiken herkesten cızırtılı sesler çıkması ve bu yüzden öğretmenin sesini bazen duyamayabiliyorum.” (Ö33)

“Evet oldu. Bazı kişilerin gözleri bozuldu. Bazılarının interneti zayıf olduğu için dersi iyi dinleyemeyip, dersten geri kalabiliyorlardı.” (Ö41)

“Hareketsiz kaldık kilo aldık, bilgisayarla çok oynadık.” (Ö24)

“Bunlardan biri evde çocuklar için yeterince elektronik alet olmayınca tüm çocukların canlı derse girememesine neden oluyor. Ve bu yüzden okuldan geri kalıyorlar.” (Ö5)

“Olumsuz yönleri, dikkat dağınıklığı yapması ve fazla ekrana bakmamıza neden oluyor.” (Ö12)

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma sonuçları incelendiğinde öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin metaforik ifadelerinin genel olarak olumsuz olduğu ortaya çıkmıştır. En fazla olumsuz metaforik ifade tek yönlülük ve etkileşim eksikliği temalarında görölmüştür. Bir öğrencinin “Cam bir kafese benzetiyorum. Çünkü çok sevdiğim öğretmen ve arkadaşlarımı görebiliyorum çok yakın gibiyim ama dokunamıyorum” ifadesinden de anlaşılacağı gibi uzaktan eğitimle ilgili dokunamama, uzaktan eğitimi içselleştiremem, etkileşimin soyut kalması gibi sonuçların ortaya çıktığı söylenebilir. Benzer şekilde Bozkurt (2020) da ilk ve ortaokul öğrencilerinin uzaktan eğitimle ilgili algılarını metaforlar aracılığıyla incelemeyi amaçladığı çalışmasında olumsuz metaforların en fazla etkileşim temasında toplandığını belirtmiştir. Avcı ve Akdeniz (2021)’in çalışmasında da yeteri düzeyde öğretmen-öğrenci iletişimin kurulamaması uzaktan eğitimin sıklıkla belirtilen problemlerdendir. Bu bağlamda uzaktan eğitimde karşılıklı etkileşimin sınırlı olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır

Araştırmada ortaya çıkan başka bir sonuca göre ilkokul ğrencilerinin uzaktan eğitimin olumlu yanlarına ilişkin görüşleri incelendiğinde öğrenmenin devam etmesi ve teknoloji kullanma becerilerinin gelişimi temaları ortaya çıkmıştır. Benzer şekilde Başaran ve diğerleri (2020) de pandemi dönemindeki uzaktan eğitimin olumlu yönleri olarak süreç doğrultusunda eğitimin aksamaması en çok frekanslı olan tema olmuştur. Erten (2020) de “gerçek sınıf-okul ortamı ile aynı olma” kategorisinin öğrenciler tarafından en çok metafor oluşturulan kategorilerinden biri olduğunu belirtmektedir. Bu açılardan bakıldığında uzaktan eğitimin eğitim sürecinin devamlılığı açısından öğrenciye olumlu katkılarının olduğu desteklenebilir niteliktedir.

İlkokul ğrencilerinin uzaktan eğitimin olumsuz yönlerine ilişkin görüşleri incelendiğinde öğrencilerin en çok sosyalleşme eksiği yaşadıkları ve uzaktan eğitim sistemine yönelik teknik aksaklıkları dile getirdikleri grlmştr. Arkadaşlarıyla oyun oynayamamanın, ekran bağımlılığının, göz ile ilgili sorunların ortaya çıkışını olumsuz olarak nitelemişlerdir. okyaman ve nal (2021)’ın çalışmalarında da teknik sorun kısmında olumsuz metaforlar oluşması uzaktan eğitim sürecinde teknik sorunlar yaşandığını ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda söylemler dikkate alınarak, uzaktan eğitim sisteminin geliştirilmesi gerektiği ve geliştirildiği takdirde daha büyük faydalar sağlayacağı açıktır.

ÖNERİLER

Yapılan bu çalışma, uzaktan eğitim yöntemiyle eğitim alan orta-st sosyoekonomik düzeyde bilim sanat merkezinde öğrenim gören 45 ilkokul ğrencisi ile sınırlıdır. Daha geniş örneklerle, farklı sosyoekonomik düzeylerde karşılaştırma yapılabilir. Yine zorunlu eğitim kapsamında öğrenim gören ilkokul, ortaokul ve lise öğrencileri ile de benzer çalışmalar yapılabilir. Bu çalışmada metaforik ifadeler yoluyla veri toplanmıştır. Uzaktan eğitim konusunda eğitimin her kademesinde derinlemesine bilgi sahibi olmak için farklı nitel araştırma desenleriyle farklı araştırmalar yürütülebilir.

KAYNAKÇA

- Arslan, M., Bayrakçı, M. (2006). Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-ğretim açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 171, 100-108.
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman Modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-14.
- Başaran, M., Dogan, E., Karaoglu, E. ve şahin, E. (2020). Koronavirus (Covid-19) pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiği üzerine bir alışma. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5 (2) , 368-397.
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (covıd-19) pandemisi sırasında ilköğretim ğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik imge ve algıları: bir metafor analizi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 1-23
- Ceylan apar, M., Ceylan, M. (2022). Durum alışması ve olgubilim desenlerinin karşılaştırılması. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(zel Sayı 2), 295-312.

- Creswell, J.W. (2021). Nitel araştırma yöntemleri- Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni. (ev.: M. Bütün ve S. B. Demir). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- okyaman, M. ve nal, M. (2021). Öğrenci ve ğretmenlerin Covid-19 salgını dönemindeki uzaktan eğitim algısı: Bir metafor analizi. OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 18(Yönetim ve Organizasyon zel Sayısı), 1684-1715. DOI: 10.26466/opus.913396.
- Edmonds, W.A. ve Kennedy, T.D. (2017). Phenomenological perspective. In an applied guide to research design: Quantitative, qualitative, and mixed method. USA: Sage. <https://dx.doi.org/10.4135/9781071802779>.
- Fidalgo, P., Thormann, J., Kulyk, O., & Lencastre, J.A., (2020). Students' perceptions on distance education: A multinational study. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*
- Hannay, M., & Newvine, T. (2006). Perceptions of distance learning: A comparison of online and traditional learning. *MERLOT Journal of Online Learning and Teaching*, 2(1), 1-11.
- Korkmaz, F , nsal, S . (2016). Okul ncesi öğretmenlerin "teknoloji" kavramına ilişkin metaforik algılarının incelemesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13 (35).
- MEB (2020). Uzaktan eğitim sürecinin detayları, <https://www.meb.gov.tr/uzaktan-egitim-surecinin-detaylari/haber/21990/tr>, Erişim Tarihi: 20.02.2024
- Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının ğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.
- şahin İzmirlı, ., & Mısırlı, Z. A. (2018). Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime ilişkin metaforik algıları. Uluslararası Necatibey Eğitim Ve Sosyal Bilimler Araştırmaları Kongresi (UNESAK 2018). Balıkesir, Türkiye.
- Tao, Y. H., & Yeh, C. C. R. (2008). Typology of teacher perception toward distance education issues-A study of college information department teachers in Taiwan. *Computers & Education*, 50(1), 23-36
- Taş, H., Yavuzalp, N., & Grer, M. (2016). BTE Bölümü ğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesi. 4th International Instructional Technologies & Teacher Education Symposium. Elazig, Turkey
- Tekindal, S. (2021). Nicel, nitel, karma yntem araştırma desenleri ve istatistik. Ankara: Nobel Yayınevi.
- UNESCO (2020a). COVID-19 educational disruption and response. <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>, Erişim tarihi: 20.02.2024
- Watts, L. (2016). Synchronous and asynchronous communication in distance learning: A review of the literature. *Quarterly Review of Distance Education*, 17(1), 23-32.